

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Освітня програма	25727 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	25727
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Нестерчук Юлія Олесандрівна, Троян Владислава Ігорівна, Антюшко Дмитро Петрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	26.10.2020 р. – 28.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000799/076m-zvit_SO.pdf

Програма візиту експертної групи http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000799/076program_2020-10-26.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Підготовка здобувачів за ОП “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” відповідає вимогами Стандарту вищої освіти II рівня спеціальності “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”, у т.ч. за обсягом навантаження, компетентностями, ПРН. Представлені необхідні інфраструктура, фінансове, матеріально-технічне, кадрове, соціальне забезпечення здобувачів, їх високий рівень задоволеності рівнем викладання, кваліфікація НПП, науково-методичне забезпечення, зацікавленість роботодавців у випускниках. Є чіткі, зрозумілі правила, процедури, що регулюють права, обов'язки учасників; інформація про діючу ОП, її проект на 2021 р. доступні на сайті ЗВО. Навчання за ОП дозволяє забезпечувати формування передбачених Стандартом компетентностей. Наявна культура забезпечення якості, участь у її формуванні беруть усі стейкхолдери. ОП має чіткі цілі, що відповідають місії і стратегії ТНТУ. Підготовка здобувачів здійснюється з урахуванням інтересів стейкхолдерів, попиту на ринку праці (підтверджено представниками відповідних фокус-груп). За обсягом ОП відповідає вимогам, має чітку структуру. Однак, представлений в ОП перелік компетентностей і ПРН не забезпечують фокус ОП. ОК дозволяють досягти компетентностей і ПРН, визначених Стандартом. Встановлено можливості набуття здобувачами навичок soft skills. Правила прийому на навчання чіткі, зрозумілі, враховують особливості ОП, оприлюднені на сайті ЗВО, але відсутньою є можливість для абітурієнтів щодо ознайомлення з переліком вибіркових ОК, їх змістом. Форми, методи навчання дозволяють досягнення заявлених цілей з студентським підходом, дотриманням принципів академічної свободи. Правила визнання неформальних результатів навчання у ЗВО наразі не визначені. Здобувачі досить поінформовані про цілі, зміст, ПРН, критерії оцінювання. Встановлено активну участь здобувачів у науковій роботі. НПП щорічно оновлюють силабуси дисциплін. Навчання за ОП відбувається у взаємозв'язку з міжнародною діяльністю, НПП і здобувачі залучаються до академічної мобільності. Форми, строки контрольних заходів, критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, оприлюднені на сайті, доводяться до відома здобувачів на I занятті. ОП реалізується з дотриманням академічної доброчесності. Процедура конкурсного відбору НПП чітка, зрозуміла, регулюється відповідним положенням, враховує їх кваліфікацію. Роботодавці значною мірою залучені через рецензування ОК, практичну підготовку, проведення занять тощо. НПП мають можливості професійного розвитку через підвищення кваліфікації, розвиток майстерності стимулюється системою морально-матеріального заохочення. У ЗВО відсутня політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, їх вирішення передбачається переважно через залучення представників студентського самоврядування, адміністрації. Процедури розроблення, моніторингу, оновлення ОП підтверджено. Встановлено залучення роботодавців і здобувачів до оновлення ОП, що сприяє підвищенню культури якості

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

- активна співпраця з роботодавцями, у т.ч. при розробці та реалізації ОП, існує позитивний досвід залучення їх до аудиторних занять, - орієнтація на потреби сучасного ринку праці, - широка участь у реалізації міжнародних проектів і стажувань, - можливість вибору вибіркових дисциплін із широкого комплексу, наявна широка база практики, задоволеність здобувачів навчанням, - при формуванні ОП значна увага приділена пропозиціям роботодавців щодо необхідних ОК, їх змісту, практичної підготовки, - високий рівень задоволеності здобувачів формами та методами викладання за ОП, - чітко відпрацьовані, налагоджені опитування здобувачів щодо забезпечення якості викладання навчальних дисциплін, - високий рівень компетентності НПП, постійне підвищення їх викладацької майстерності, що стимулюється ЗВО, - високий рівень залучення студентів до науково-дослідної роботи, забезпечення їх зацікавленості у ній, - чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів доступні для всіх учасників освітнього процесу, - відповідність контрольних заходів специфіці навчальних дисциплін, що дозволяють перевірити здобуття студентами відповідних компетенцій, передбачених ОП, - визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. ЗВО популяризує академічну доброчесність, - матеріально-технічне забезпечення знаходиться на високому рівні, достатньо повно оновлюється, - достатньо широко використовуються сучасні інформаційні технології навчання, - студентоцентрикований підхід до процедур забезпечення якості. - сертифікація за міжнародним стандартом ISO 9001:2015.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

- передбачати, що вивчення ОК буде забезпечувати досягнення визначених компетентностей і ПРН більш збалансовано (по 3-5 на певний ОК), - ПРН 8 «Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень» досягається, у т.ч. у результаті вивчення ОК 1 «Іноземна мова фахового спрямування», ОК 2 «Педагогіка та етика професійної діяльності» - варто внести відповідні уточнення, - рекомендується забезпечувати активне інформування здобувачів щодо цілей і змісту ОП, - рекомендується в ОП визначати не лише загальні, фахові компетентності і ПРН, що встановлені Стандартом ВО, а й, додатково, ті, що дадуть змогу розкрити унікальність ОП, - рекомендується зменшити мінімальну кількість студентів у групі з вивчення вибіркових дисциплін та в подальшому варіювати цей показник в залежності від кількості контингенту, який буде вступати до ЗВО за обраною ОП, - відсутність чітких та зрозумілих правил, а також практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – рекомендується активізувати затвердження розробленого Положення про визнання результатів неформальної освіти, - відсутність практики внутрішньої та міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти - відсутність чітко врегульованого механізму оновлення навчально-методичного матеріалу на рівні ЗВО – рекомендується встановити період оновлення видань на інституційному рівні, - підвищити рівень інформування здобувачів про перевірку їх робіт на ознаки плагіату під час навчання на даній ОП,

- рекомендується проводити опитування здобувачів за ОП щодо конфліктних ситуацій, - рекомендується упровадити практику залучення на постійній основі до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. З метою недопущення переривання налагодженої систематичної співпраці з роботодавцями в умовах обмеженого спілкування, слід активізувати використання інструментів онлайн-комунікації - рекомендується забезпечити відкритий доступ до інформації про перелік вибіркового дисциплін на даній ОП і їх зміст.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОП є підготовка висококваліфікованих фахівців із сучасним креативним мисленням і передовими компетентностями, здатних використовувати набуті системні знання у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для розв'язання складних практичних завдань і викликів професійної діяльності. У ході роботи ЕГ встановлено наявність визначених цілей ОП, що кореспондуються з місією ЗВО (створити умови для надання якісної освіти через вільне творче навчання та науки дослідження відповідно до суспільних потреб, зумовлених розвитком України, науки, економіки та культури, а також глобальних процесів розвитку людської цивілізації), визначеною у Стратегії та концепції розвитку ТНТУ ім.. І. Пулюя (http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000376/Strategiya_ta_koncepciya_do_2025_TNTU.pdf). Визначено також, що ОП відповідає визначеній Стратегії розвитку університету до 2025 р., відповідно до якої ЗВО прагне стати провідним технічним університетом у Західному регіоні України, освітньо-науковим центром гарантовано високої якості, бажаним місцем роботи для науковців і викладачів, привабливим для інвестицій науково-освітньо-виробничим проектом, спільнотою, що сповідує загальнолюдські цінності й демократичні принципи свободи і відповідальності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У результаті аналізу наданих матеріалів (протоколи засідань Експертної ради роботодавців кафедри економіки та фінансів за спеціальності 076 2020 року з їх пропозиціями щодо необхідності досягнення шляхом розширення ОК, спрямованих на вивчення торгівлі та біржової діяльності, зокрема започаткування дисципліни «Торгівля та комерційна діяльність посередницьких структур», в проекті ОП; протоколи засідань кафедри, на яких були присутні представники здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОП, роботодавців, випускників, та що підтверджують залучення стейкхолдерів, урахування їх пропозицій), що підтверджують участь залучення стейкхолдерів (роботодавців, студентів, випускників). При спілкуванні з представниками фокус-групи роботодавців (головою експертної ради роботодавців кафедри економіки та фінансів ТНТУ за спеціальністю 076, віце-президентом з питань регіонального розвитку Міжнародної торгової палати ІСС Україна Демкурою Т.В., начальником управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради Дейнекою Ю.П., директором ТОВ «Торговий дім «Інтеграл» Колос О.С., директором ТОВ «Маркетингові технології ПБС» Тимошиком М.М., директоркою Тернопільського агентства АТ «СК «ТАС» Яцишин Н.Я.) встановлено, що за їх пропозицією ініційовано розробку і впровадження вибіркової дисципліни «Інтернет-торгівля», залучення практиків до проведення відкритих занять, розпочато цикл тренінгів «Український капітал», впроваджено розв'язання серії практичних кейсів. Також з'ясовано, що вони залучаються до проведення занять, вебінарів, Днів кар'єри, ярмарок вакансій, тощо. При спілкуванні зі здобувачами (представниками 1 і 2 курсу), випускниками (2019 р.) встановлено наявність реальної практики обговорення, удосконалення ОП, її рецензування ОП (рецензії Колос О.С., Тимошик М.М.). Визначено також наявність практики анкетування здобувачів щодо задоволеності процесом навчання, визначення їх пропозицій щодо змісту та наповнення ОП, визначення та вирішення проблем, що ускладнюють навчання, оцінки методів навчання, формування індивідуальної освітньої траєкторії. Надано дані щодо анкетування здобувачів (протоколи опитування здобувачів щодо навчання та викладання, обсягу самостійної роботи тощо). У той же час, опитування здобувачів щодо цілей ОП показали відсутність їх чіткої та повної обізнаності з цим питанням..

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду

аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Проведений аналіз представлених компонентів ОП, навчальних планів, навчально-методичного забезпечення ОК дає змогу резюмувати, що їх зміст відображає сучасні аспекти розвитку ринку праці. Надано відомості щодо врахування потреб регіону в здобувачах ОП, що підтверджують наявність попиту на них з боку роботодавців. Потреби регіону в здобувачах ОП підтверджені кількістю вакансій згідно з інформацією Тернопільського міськрайонного центру зайнятості. Відповідність цілей і ПРН ОП підтверджено представниками фокус-групи роботодавців у ході спілкування. Практична підготовка щодо вивчення ОК, виконання завдань орієнтовані на врахування як потреб підприємств економіки країни загалом, так і Тернопільщини зокрема. Представники фокус-групи роботодавці вказали на нестачу кваліфікованих кадрів з даної спеціальності в регіоні, готовність запрошувати на роботу випускників ОП. При формуванні ОП вивчався досвід іноземних і вітчизняних ЗВО, а саме Lund University, University of Michigan, Anaheim University, Lublin University of Technology, ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана», Українського Католицького Університету, НУ «Львівська Політехніка», Харківського національного економічного університету ім. С.Кузнеця, Дніпровського національного університету ім. О.Гончара, Львівського торговельно-економічного університету, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Запорізького національного університету, Житомирського державного технологічного університету, Західноукраїнського національного університету, зокрема щодо навантаження, наповненості навчальними дисциплінами, їх обсягу, удосконалення їх змісту та наповнення навчальним матеріалом, сертифікації ЗВО на відповідність вимогам стандарту ISO 9001, впровадження програм для перевірки робіт на антиплагіат, забезпечення педагогічного підходу, методів і підходів до викладання, у т.ч. інтерактивних, зокрема методу застосування освітніх ігрових платформ Kahoot, Meeto. Слід відзначити, що під час вивчення досвіду іноземних ЗВО з ними були укладені угоди про міжнародне співробітництво, розробляються, реалізуються програми стажування, академічної мобільності студентів та викладачів, у т.ч. міжнародної, реалізуються програми подвійного дипломування, зокрема з Люблінською Політехнікою та усіма Опольською Політехнікою (Польща, ЄС).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз змісту та складових компонентів ОП, проведені зустрічі з фокус-групами НПП, здобувачів вищої освіти, роботодавцями та випускниками свідчать про те, що освітній процес за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» загалом забезпечує досягнення ПРН у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти та вимог Національної рамки кваліфікацій. Усі наведені в ОП компетентності (загальні та спеціальні) і програмні результати навчання ОП забезпечуються обов'язковими компонентами ОП. У той же час, встановлено, що вивчення певних ОК, зокрема 3, 4, 6, 7, А1, А2, дозволяють забезпечити усі передбачені компетентності та ПРН. Встановлено також, що ПРН 8 «Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень» досягається, у т.ч. у результаті вивчення ОК 1 «Іноземна мова фахового спрямування», ОК 2 «Педагогіка та етика професійної діяльності»/

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивними практиками щодо даного Критерію є: дуже активна співпраця з роботодавцями, їх широке залучення до освітнього процесу, орієнтація ОП на потреби сучасного ринку праці

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендується передбачити, що досягнення визначених компетентностей і ПНР буде забезпечуватися вивчення ОК шляхом їх більш збалансовано (по 3-5 за рахунок певного ОК). ПРН 8 «Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень» досягається, у т.ч. у результаті вивчення ОК 1 «Іноземна мова фахового спрямування», ОК 2 «Педагогіка та етика професійної діяльності» - рекомендується уточнити. Опитування здобувачів щодо цілей ОП показали відсутність їх чіткої та повної обізнаності – рекомендується удосконалити роботу щодо інформування.

Рівень відповідності Критерію 1.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за Критерієм 1 із визначеними недоліками, рекомендації щодо усунення яких надано вище.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Зміст ОП відповідає вимогам, що встановлені у відповідному Стандарті. Проаналізована ОП відповідає вимогам законодавчо-нормативного забезпечення щодо навчального навантаження здобувачів для даного рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має чітку структуру, відповідає вимогам Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>). ОК складають логічну взаємопов'язану систему та згруповані за блоками: дисципліни загальної підготовки, професійної підготовки, практичної підготовки, вибіркові компоненти, атестація здобувачів. У сукупності обов'язкові ОК дозволяють досягти заявлених цілей, загальних і фахових компетентностей і ПРН, що підтверджується матрицями відповідності. Встановлено, що навчальний план, за яким проводиться підготовка здобувачів, відповідає ОП, їх форма відповідає вимогам МОН України №1/9-239 від 28.04.2017 і Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення ОП ТНТУ, до змісту якого були внесені відповідні зміни (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=466>). Проаналізовано, що за результатами попередньої акредитаційної експертизи структурно-логічна схема вивчення дисциплін була переглянута й вивчення ОК в ОП 2020 р. приведено у логічну послідовність. Експертною групою визначено, що досягнення загальних компетентностей і ПРН, у першу чергу, забезпечується вивченням дисциплін «Іноземна мова фахового спрямування», «Педагогіка та етика професійної діяльності». Також на розширення даних здібностей направлені дисциплін вільного вибору. У той же час, варто зазначити, що відповідно до ОПП передбачено, що ОК 3, 4, 6, 7, А 1, 2 дають змогу досягти усіх необхідних компетентностей і програмних результатів навчання. Проаналізовано, що в ОП подано лише ті загальні і фахові компетентності, ПРН, що визначені у відповідному Стандарті вищої освіти

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відповідає предметній області навчання, визначеній у профільному Стандарті вищої освіти, має досить чітку структуру, було враховано результати попередньої акредитації. Експертною групою встановлено, що обов'язкові компоненти ОП, загальний обсяг яких складає 62 кредити ЄКТС, переважно відповідають об'єктам вивчення (більше 50% обсягу ОП направлено на забезпечення загальних і спеціальних компетентностей, ПРН, визначених Стандартом), оскільки забезпечують формування у здобувачів освіти загальних і фахових компетентностей, запланованих програмних результатів навчання потрібних для професійної діяльності щодо безпосереднього виконання майбутніх професійних функцій. Аналіз представлених силабусів обов'язкових навчальних дисциплін свідчить про зв'язок зі спеціальністю, використання сучасних відомостей, належний рівень оновлення. Також, відповідно до відомостей, одержаних від гаранта ОП, роботодавців і випускників, навчання за ОП забезпечує формування компетентностей, необхідних для досягнення ПРН для майбутнього працевлаштування в широкому комплексі професій у сфері здійснення економічної діяльності, у т.ч. з урахуванням потреб регіону. Встановлено, що для удосконалення ОП за результатами проведення акредитаційної експертизи в ОП включено пункт «Цикл/рівень», де зазначено рівні НРК України і FQ-EHEA, EQF-LLL, розділ 2 «Мета освітньо-професійної програми», ОК «Демократія ...» вилучено. У ході спілкування з гарантом, НПП та іншими представниками ЗВО, вивчення наданих матеріалів визначено, що методичне забезпечення для проходження практик в 2020 р. оновлено, представлено обґрунтування відповідності вивчення ОК 2 «Педагогіка та етика професійної діяльності» і науково-педагогічної практики (для забезпечення можливості роботи

викладачами), проходження науково-дослідницької та науково-педагогічної практик теоретичному змісту предметної області ОП (за рахунок вивчення теоретичних, методологічних, наукових і практичних засад підприємницькою діяльності).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про індивідуальний навчальний план студента Тернопільському національному технічному університеті ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=25>) і Положенням про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>). Освітні компоненти згруповані у вигляді блоку для широкого вибору, рекомендації попередньої експертизи враховано - в ОП прописано можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Вибіркова компонента ОП 2020 р. складається з 28 кредитів ЄКТС, що близько 31%. Відповідно до впровадженної системи для здобувачів ОП передбачено вивчення також непрофільних дисциплін із загальноуніверситетського переліку. Під час зустрічі з фокус-групою здобувачів ВО представниками ЕГ отримано підтвердження реальності самостійного вибору та порядку здійснення обрання дисциплін, що реалізується як у паперовій, так і електронній формі на основі даних, представлених у Картках вибіркової дисциплін. Інформування здобувачів про зміст дисциплін, що виносяться на вибір, здійснюється за допомогою даних, представлених у середовищі електронного навчання ТНТУ ATutor (<https://dl.tntu.edu.ua/st/>). За запитом про надання додаткової інформації та при проведенні онлайн-зустрічей зі здобувачами освіти одержано відомості, що у ЗВО проводяться опитування (відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=464>)) щодо задоволеності індивідуальною освітньою траєкторією, яка відображена також у результатах опитування здобувачів (<https://drive.google.com/file/d/19Gm0twZAeZRovlMcXSmwv-HuM51Zz-xF/view>), за результатами яких уточнюється зміст навчального матеріалу та методи викладання. За результатами попередньої експертизи ОП розбіжності з навчальним планом щодо індивідуального вибору усунуто, передбачено можливість вибору навчальних дисциплін із широкого переліку. У той же час, відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>) визначено, що мінімальна кількість студентів для вивчення певної вибіркової дисципліни становить 12 осіб.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка у ЗВО здійснюється відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Тернопільському національному технічному університеті ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=469>). Відповідно до ОП "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» передбачено 22,5 кредити ЄКТС практичної підготовки, зокрема науково-дослідницька (9 кредитів), переддипломна (7,5 кредити) і науково-педагогічна (6 кредитів), направлені на формування спеціальних (фахових) компетентностей. У ході проведення експертизи визначено, що практична підготовка проводиться під керівництвом викладачів університету та спеціалістів підприємств (організацій). Проходження практичної підготовки здобувачами здійснюється на основі відповідних договорів, що попередньо укладаються з організаціями, навчальних планів і програм практики (перелік баз практик і договори з ними надано за попереднім запитом до ЗВО). При проведенні зустрічі із представниками фокус-групи здобувачів встановлено їх задоволеність практичною підготовкою. Зміст і технологія проходження практик визначається програмою практики та завданням, що видається перед проходженням. За результатами проведення практики проводиться захист відповідних звітів про проходження практики, що відображається у вигляді заліку. Представники кафедри ЕФ, відповідальні за практику, сприяють оволодінню студентами відповідними навичками та здібностями під час виробничої практики на підприємствах; а також сприяють здобуттю «soft and hard skills» здобувачами. Під час онлайн зустрічі здобувачі вказали на забезпечення університетом можливості практичної підготовки та засвідчили задоволеність базами практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ТНТУ ім. І. Пулюя соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, забезпечується, у першу чергу, вивченням обов'язкових дисциплін «Іноземна мова фахового спрямування», «Педагогіка та етика професійної діяльності». Згадані дисципліни сприяють здобуттю загальних компетенцій та подальшому професійному розвитку майбутніх фахівців. Також навички soft skills формуються в здобувачів і при вивченні інших дисциплін при підготовці та презентації, обговоренні результатів індивідуальних завдань і проектів, вирішенні кейсів, захисті курсових робіт, проходженні практик тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу навчального плану та освітніх компонентів ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ТНТУ ім. І. Пулюя встановлено, що загалом аудиторне навантаження в середньому складає 18% обсягу ОК (з урахуванням проходження практичної підготовки, виконанням і захистом ВКР), при цьому при вивченні навчальних дисциплін частка аудиторної роботи складає близько 65%. Це свідчить про рівномірне та не надмірне навантаження здобувачів вищої освіти. Організація та проведення самостійної роботи регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>). При онлайн-зустрічі зі здобувачами встановлено, що питання обсягу самостійної роботи та її зміст досліджуються шляхом анкетування студентів із метою врахування їх пропозицій, здобувачі підтвердили факт опитування щодо оптимальних обсягів самостійної роботи та відповідність своїм потребам і інтересам передбачених обсягів аудиторної та самостійної роботи

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За даною освітньою програмою підготовка за дуальною формою освіти не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має чітку структуру та змістовне наповнення, є можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через механізм вибору вибіркової дисципліни, наявна широка база практики, задоволеність здобувачів навчанням. Встановлена участь у процесі розробки та вдосконалення ОП роботодавців, випускників і здобувачів освіти, свідченням чого є розміщення для обговорення проекту ОП на 2021 р. (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=519>) Встановлено, що при формуванні ОП значна увага приділена пропозиціям роботодавців щодо необхідних навчальних дисциплін, їх змісту, практичної підготовки

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Відсутність в ОП загальних, фахових компетентностей і ПРН, що були визначені ЗВО і дадуть змогу розкрити унікальність ОП Для вибору вибіркової дисципліни з "точки зору здобувача вищої освіти" рекомендуємо зменшити мінімальну кількість студентів у групі з вивчення вибіркової дисципліни та в подальшому варіювати цей показник в залежності від кількості контингенту, який буде вступати до ЗВО за обраною ОП

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Відповідність вимогам щодо обсягів освітньої програми. Чітка структура програми зі взаємозв'язком між компонентами. Широкі можливості для практичної підготовки. Рекомендації попередньої акредитації враховано. Для забезпечення фокусу ОП потребують додаткового доповнення зі сторони ЗВО визначені в ОП компетентності і ПРН

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою розміщені у вільному доступі та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (<http://tntu.edu.ua/?p=uk/admission/rules>). Ознайомлення з документом підтвердило, що правила прийому є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно з Програмою вступного фахового випробування для здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», яка є доступною на сайті (<http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000317/m076-2020.pdf>), фахове випробування включає зміст обов'язкових навчальних дисциплін загальної та професійної підготовки, що необхідні здобувачу вищої освіти, щоб розпочати навчання за програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Складання додаткових фахових вступних випробувань для вступників, які вступають на основі ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня), здобутого за іншою спеціальністю, не передбачено правилами прийому. На спеціально розробленому для вступників сайті Абітурієнту вдало структуровано усю необхідну загальну інформацію, на окремих вкладках по кожній спеціальності деталізовано перелік основних предметів, компетентностей, що здобуваються, галузей та посад, які може обіймати випускник

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти за програмами внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=30>), зокрема у змісті підрозділу 4.5 «Порядок визнання результатів академічної мобільності студентів та ліквідації академічної різниці», деталізовано процедуру прийняття рішення про зарахування періодів навчання, перезарахування курсів (навчальних дисциплін), кредитів та ліквідацію академічної різниці/ Положення про комісію ТНТУ з визнання здобутих в іноземних освітніх установах ступенів вищої освіти та наукових ступенів (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=33>) встановлює відповідну процедуру з метою забезпечення права громадян, які здобули вищу освіту або пройшли певний період навчання у закладах інших держав, на продовження навчання та/або провадження професійної діяльності. Документи оприлюднені на сайті Університету у розділі Організаційне забезпечення освітнього процесу. Правила чіткі й зрозумілі, дотримуються під час реалізації освітніх програм Університету. За освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не було необхідності визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі з Гарантом та фокус-групою здобувачів 1 і 2 курсів було встановлено відсутність звернень здобувачів освіти за ОП щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті. Тому вони не володіють інформацією про такі правила. Права здобувачів у частині «зарахування до вибіркової складової у встановленому порядку кредитів, отриманих в інших закладах вищої освіти та в неформальній освіті, включаючи електронне навчання» задекларовані у Розділі. 12 «Права та обов'язки осіб, які навчаються» Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>). ЕГ констатує відсутність у Положенні сукупності вимог щодо відповідних процедур визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, і їх застосування. Наразі серед чинних нормативних документів Університету відсутній документ, який би містив чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Керівництво Університету заперечило, що проект Положення про визнання отриманих результатів навчання в неформальній освіті проходить етап узгодження зі стейкхолдерами. Здобувачам надається можливість скористатись додатковими освітніми послугами, що надає Університет. Так, Концепція мовної підготовки студентів у ТНТУ ім. І.Пулюя передбачає проведення факультативних занять центром іноземних мов понад обсяги, встановлені навчальними планами, з видачею відповідного сертифікату (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=89>). Можливість поглибленого вивчення

студентами фундаментальних дисциплін покладена в основу Концепції діяльності наукових гуртків з математики та фізики у ТНТУ ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=81>). Беручи участь у Школі економічного розвитку, здобувачі знайомляться із світоглядним потенціалом економічних наук та економічними проблемами сучасності (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=88>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила вступу до Університету в цілому та за освітньою програмою чіткі, зрозумілі та публічні. Розроблені та доступні на сайті основні документи щодо вступу на навчання та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність чітких та зрозумілих правил, а також практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; відсутність практики внутрішньої та міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти. Рекомендації: забезпечити можливість проведення процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затвердивши відповідні правила у межах нормативної бази ЗВО. Активізувати роботу щодо інформування здобувачів про програми академічної мобільності та можливості набуття знань у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за критеріями 3.1 – 3.3: правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО, враховують особливості самої освітньої програми; визначені певні правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. За підкритерієм 3.4 встановлено недостатній рівень узгодженості ОП. Враховуючи всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх контексту, а також чинників, які визначають специфічні правила прийому на навчання за ОП та визнання результатів навчання, експертна група вважає, що ОП загалом відповідає критерію 3 при наявності недоліків, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Базуючись на дослідженні відомостей про самоаналіз, результатів зустрічей з представниками фокус-групи здобувачів (1 і 2 курсів), студентського самоврядування встановлено, що при навчанні та викладанні за ОП використовуються форми та методи навчання, передбачені Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>), у т.ч. інтерактивні, ділові ігри, кейс-стаді, тренінги, бізнес-симуляції, частина з яких проводиться англійською мовою. Встановлено, що підходи, які використовуються при викладанні за ОП, засновані на принципах студентоцентризму, взаємоповаги та академічної свободи (представлені у формі приділення значної уваги потребам здобувачів освіти, поваги до них, формуванню партнерських відносин, приділення належної уваги для визначення індивідуальних освітніх траєкторій, диверсифікації підходів). Враховуючи рекомендації надані під час попередньої експертизи, для удосконалення ОП ОК регулярно оновлюються НПП за рахунок актуальних відомостей про заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначення їх ефективності, застосування бізнес-комунікацій, залучення практиків до проведення занять. Проаналізовано, що освітня діяльність, що реалізується у формі навчальних занять (аудиторних, виїзних і дистанційних лекцій та практичних занять), виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань і проєктів, науково-дослідницької, науково-педагогічної, переддипломної практик, здійснюється з використанням як традиційних, так і інноваційних методів. Встановлено, що здобувачі активно залучаються до науково-дослідної роботи (принцип “навчання через дослідження”), де можуть вільно обирати тематику, напрямки та методи наукового досліджень. Зокрема, студенти під керівництвом НПП беруть участь у проведенні наукових досліджень,

результати яких відображаються у формі участі у наукових конференціях, олімпіадах і конкурсах різного рівня, підготовці доповідей, публікації тез і статей, проектів для участі у конкурсах. Особливої уваги потребує факт, відзначення здобувачами освіти своєї високої задоволеності викладання на ОП. Представлено результати щорічного анкетування щодо рівня опанування здобувачами ОК, задоволеності методами навчання (<http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000527/zvit%20opytuvannia%20NPP%20076m.pdf>) (враховано рекомендації ЕГ упродовж попередньої акредитації), на основі яких визначається найбільш вдалі та ефективні. Компетентність та педагогічна активність НПП впливає на формування рейтингу НПП. При реалізації освітнього процесу у дистанційному режимі використовується середовище дистанційного навчання ТНТУ ATutor. Поважання здобувачів щодо навантаження, змісту ОК враховуються при складанні ОП. Враховуючи рекомендації, одержані при попередній експертизі ОП, для досягнення визначених ПРН, у т.ч. ПРН 3, внесено обов'язкові ОК «Аналіз і прогнозування біржового ринку», «Торгівля та комерційна діяльність підприємницьких структур»

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Виходячи з результатів проведення онлайн експертизи (зокрема, спілкування з представниками фокус-групи здобувачів) встановлено, що усім учасникам надається необхідна, доступна, повна та своєчасна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах освітніх компонентів (як усно на першому занятті, так і за допомогою навчального методичного забезпечення, у т.ч. силабусів, що оприлюднюються також у середовищі дистанційного навчання ТНТУ ATutor. При демонстрації матеріально-технічної бази встановлено, що дані матеріали розміщені також у роздрукованому вигляді на профільних кафедрах. У ході зустрічей зі студентами було підтверджено достатньо високий рівень поінформованості щодо цілей, змісту та програмних результатів навчальних дисциплін, наявність доступу та практичне використання даних компонентів, зручності їх застосування

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У ході проведення експертизи встановлено, що під час реалізації ОП забезпечується поєднання навчання і дослідження. У результаті роботи ЕГ проаналізовано, що обране поєднання лекційних та практичних занять із розв'язанням/виконанням завдань, самостійної роботи здобувачів відповідають рівню вищої освіти та дозволяють досягти передбачених цілей. Одержані результати онлайн-зустрічей дають змогу констатувати активне залучення студентів до науково-дослідної роботи. Це підтверджується участю здобувачів вищої освіти у конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, олімпіадах, їх високих наукових здобутках (зокрема, <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/31421>, https://drive.google.com/file/d/1VhfmnGHv4E1fbd3isYi7l6YZO3pozDz_/view). Аналіз тематики та вимог до виконання ВКР (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/course-and-diploma-designing-076>), дозволяє констатувати їх пошуковий характер, наявність наукової новизни та практичних результатів проведених досліджень

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз результатів, що були одержані в ході роботи ЕГ у ТНТУ, у т.ч. наданих на запит матеріалів, дозволяють констатувати, що НПП, які забезпечують викладання за даною програмою, беруть активну участь у науковій роботі, круглих столах, конференціях і інших профільних наукових заходах (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/personal>, <https://kaf-ef.tntu.edu.ua/pidvishchennya-kvalifikaciyi>), кожні 5 років планово підвищують кваліфікацію, у т.ч. за рахунок участі у заходах міжнародного рівня. Результати даної діяльності та одержаний досвід використовуються для впровадження в навчальний процес. Відповідно до норм забезпечення якості, що наявні в ЗВО, НПП мають щороку оновлювати зміст навчальних дисциплін, що викладаються ними. Методичне забезпечення, у т.ч. силабуси та робочі програми дисциплін, регулярно оновлюються, доповнюються та затверджуються рішеннями кафедри. Рекомендації попередньої експертизи щодо перегляду рекомендованих джерел враховано: застарілі вилучені, внесено сучасні та актуальні. У той же час, не встановлено чітких вимог щодо періоду оновлення методичних рекомендацій на рівні ЗВО. Враховуючи рекомендації надані при попередній експертизі, при обговоренні та внесенні змін до ОП, включенні нових дисциплін, на засіданнях кафедри забезпечується кворум її членів, залучаються представники роботодавців, здобувачів і студентського самоврядування.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Відповідно до Стратегії розвитку ТНТУ до 2025 р. (http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000376/Strategiya_ta_koncepciya_do_2025_TNTU.pdf) визначено, що міжнародна співпраця є одним із пріоритетних напрямків, зокрема передбачено необхідність інтернаціоналізації освітньої діяльності та змісту освіти, мультилінгвальну та кроскультурну підготовку здобувачів і НПП, їх академічну мобільність, інтернаціоналізацію наукової діяльності. Упродовж 2016-2019 р. НПП Панухник О.В., Мариненко Н.Ю. Крамар І.Ю., Маркович І.Б., які залучені до реалізації ОП, брали участь у програмі академічної мобільності Erasmus+; Мариненко Н.Ю. і Тимошик Н.С. керували науковим стажуванням іноземних викладачів (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/mizhnarodne-stazhuvannya>). У ЗВО підписано договір подвійного дипломування з університетом «Люблінська політехніка» (Польща, ЕС), відповідно до якого студенти, які навчаються за ОП, можуть одержувати у т.ч. й дипломи в іноземних ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Високий рівень задоволеності здобувачів формами та методами викладання за ОП, чітко відпрацьовані та налагоджені опитування здобувачів щодо забезпечення якості викладання навчальних дисциплін, високий рівень компетентності НПП, значний рівень залучення студентів до науково-дослідної роботи, забезпечення їх зацікавленості у ній.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутність чітко врегульованого механізму оновлення навчально-методичного матеріалу на рівні ЗВО, слабо налагоджена міжнародна академічна мобільність здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом ОП відповідає встановленим нормам, рекомендації, що були надані при проведенні попередньої експертизи враховано. У той же час, потребує визначення на рівні ЗВО періодичність оновлення навчально-методичних матеріалів. Рекомендується активніше залучати здобувачів ВО до участі в міжнародних проєктах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Під час проведення експертизи експертною групою підтверджено подану у відомостях про самооцінювання ОП інформацію щодо контрольних заходів оцінювання здобувачів вищої освіти. Оцінювання знань студентів у ТНТУ регламентується Положенням про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів вищої освіти (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=506>), Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>), силабусами кожної навчальної дисципліни, що передбачена навчальним планом за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, що розміщені у вільному доступі сайту ЗВО та у системі ЕН АТutor. Під час інтерв'ювання студенти підтвердили, що на початку викладання кожного ОК викладач доводить до здобувачів інформацію про критерії оцінювання та відповідність контрольних заходів специфіці навчальних дисциплін, що дозволяють перевірити здобуття відповідних ПРН, передбачених ОП. Студенти під час зустрічі підтвердили, що вони поінформовані про форми контрольних заходів які їх очікують з тих чи інших ОК, а ці форми забезпечують об'єктивне оцінювання їх результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 961. Нормативні форми атестації визначаються освітньою програмою. Відповідно до освітньо-професійної програми атестація здобувачів вищої освіти відбувається у формі захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи (в обсязі 18 кредитів) відповідно до затвердженої ТНТУ ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Спілкування зі студентами та представниками студентського самоврядування показало обізнаність здобувачів вищої освіти щодо правил проведення контрольних заходів та порядку оскарження контрольних заходів і врегулювання конфліктів у ТНТУ, що регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=12>). Було встановлено під час зустрічей із здобувачами, що вони поінформовані про форми контрольних заходів які їх очікують з тих чи інших ОК, а ці форми забезпечують об'єктивне оцінювання їх результатів навчання. Студенти можуть подавати апеляцію на будь яку підсумкову оцінку за семестровий контроль. Порядок розгляду апеляції визначено у Положенні про підсумковий семестровий контроль результатів навчання студентів ТНТУ – наказ № 4/7-122 від 17.02.2020 р. (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=489>). Здобувачі ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не ініціювали процедуру оскарження результатів навчання. Студенти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку з навчальної дисципліни за семестр мають право на перескладання підсумкового контролю до початку наступного семестру. Студенти, представники студентського самоврядування та викладачі наголошують, що під час поточного та підсумкового контролю ніяких конфліктних ситуацій не виникало.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності. Під час зустрічей зі здобувачами, з'ясовано, що вони знають про поняття академічної доброчесності. Популяризація цього принципу відбувається під час кураторських годин, спілкування з керівниками курсових робіт, під час участі у роботі наукових гуртків, публікації матеріалів дослідження. В ході опитування студентів було визначено, що вони добре розуміють, що таке доброчесність і які форми її недотримання існують та які наслідки можуть бути в цьому разі. Експертна комісія зазначає, що під час опитування здобувачів вищої освіти та НПП було з'ясовано, що популяризація академічної доброчесності у ЗВО здійснюється шляхом інформування, консультацій та перевірки робіт на плагіат. Перевірку робіт можливо здійснювати за допомогою системи антиплагіату Strikeplagiarism.com, а також є вбудований інтерфейс перевірки робіт на ознаки плагіату в системі EN ATutor (<https://dl.tntu.edu.ua/login.php>). Також в Університеті створена комісія з питань академічної доброчесності, яка розглядає конфліктні ситуації.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Під час інтерв'ювання студенти підтвердили відповідність контрольних заходів специфіці навчальних дисциплін, що дозволяють перевірити здобуття студентами відповідних компетенцій, передбачених ОПП. У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. ЗВО популяризує академічну доброчесність

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У ході проведення акредитації, експертна група встановила, що незважаючи на належним чином складені стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО, здобувачі досить слабо обізнані про роботи, які перевіряються на ознаки плагіату під час навчання на даній ОП. Рекомендації: варто розширити у ЗВО комплекс інформаційних заходів щодо популяризації академічної доброчесності та роз'яснення її проявів в рамках проведення конференцій, круглих столів, семінарів

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за Критерієм 5: форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, а також оприлюднюються заздалегідь; форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти; у закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх контексту, такі чинники, як принципи поваги до автономії закладу, врахування контексту та позицій стейкхолдерів, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та наявність в закладі підходу, орієнтованого на вдосконалення, експертна група вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності освітньої програми критерію 5 при наявності недоліків, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу, що забезпечує реалізацію ОП у розрізі дисциплін навчального плану, на основі Таблиці 2 Відомостей про самооцінювання, безпосереднього спілкування з академічними персоналом та вивчення нормативної бази ЗВО, дозволяє констатувати достатній рівень академічної та професійної кваліфікації НПП, значний практичний досвід, що уможливорює забезпечення досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання за принципом *fitness for purpose*. Освітній процес на ОП забезпечують 10 НПП, четверо з яких (Мариненко Н.Ю., Радинський С.В., Химич І.Г., Крамар І.Ю.) мають академічну та професійну кваліфікацію, відповідну спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Академічна та професійна кваліфікація п'яťох викладачів (Панухник О.В. (фінансовий менеджмент у сфері бізнесу; методологія наукових досліджень), Баб'як Ж.В. (іноземна мова фахового спрямування), Рудакевич М.І. (педагогіка та етика професійної діяльності), Маркович І.Б. (глобальна економіка; торгівля та комерційна діяльність підприємницьких структур) відповідає дисциплінам, які вони викладають. Доцент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг Нагорняк Г.С. має науковий ступінь кандидата технічних наук, але її професійна активність (публікації у наукових фахових виданнях, матеріалах міжнародних конференцій (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=cyDnDO8AAAAJ&hl=uk>) відповідно до тематики дисципліни «Інтелектуальна власність», сертифікати, необхідні для викладання цієї дисципліни, видані Міністерством освіти і науки України (2007 і 2011 рр.), стажування на кафедрі фінансово-економічної безпеки та інтелектуальної власності ТНЕУ підтверджують відповідність професійної кваліфікації дисципліні, що викладається на ОП. Слід відзначити значну вмотивованість НПП до удосконалення особистих професійних якостей та педагогічної майстерності, додатково підтверджену наданими у процесі спілкування документами про участь у дистанційних курсах, тренінгах, конференціях, у тому числі під час карантину. Достатнім є рівень опублікування результатів власних досліджень за тематикою, що поглиблює наукове обґрунтування матеріалів навчальних дисциплін, зокрема у вітчизняних та зарубіжних журналах, що входять до наукометричних баз Scopus (6 НПП) та Web of Science (3 НПП), фахових виданнях. Окремі викладачі (гарант Мариненко Н.Ю., завідувач кафедри Панухник О.В., професор Крамар І.Ю., доцент Маркович І.Б.) володіють іноземною мовою на рівні B2, C1 та практикують викладання окремих тем та дисциплін іноземною мовою, що підтвердили студенти та випускники ОП. У процесі спілкування студенти підтвердили, що задоволені рівнем викладання та не мають скарг. Висловлено доцільність розширення використання інтерактивних методів навчання та більшу спрямованість навчальних матеріалів на вирішення практичних задач. Роботодавці підтвердили, що студенти демонструють достатній базовий рівень підготовки у процесі проходження практики, можуть спілкуватись іноземною мовою.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір та призначення науково-педагогічних працівників здійснюється на основі прозорих процедур, регламентованих Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=323>). Вчений секретар вченої ради університету Крамар Г.М. вказала на обов'язкове дотримання вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» у процесі заміщення вакантних посад НПП, та додаткові умови конкурсу, які встановлюються для залучення до роботи викладачів із більшими академічними здобутками. Було висвітлено роботу кадрової комісії, яка діє на основі Положення про кадрову комісію ТНТУ ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=113>), метою якої є організація відбору кандидатів на заміщення вакантних посад та контролю за виконанням контрактів НПП та атестації педагогічних працівників. Університетом практикується проведення відкритих лекцій (практичних, лабораторних) занять з метою підтвердження рівня професіоналізму претендента, який обирається на посаду вперше

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

За запитом були надані додаткові документи, що підтверджують співпрацю ЗВО з роботодавцями у процесі роботи над удосконаленням ОП та її реалізації. З цією метою до складу робочої групи з удосконалення ОП включено віце-президента з регіонального співробітництва Тернопільського регіонального представництва Міжнародної торгової палати ICC Ukraine, к.е.н. Демкуру Т.В. Іншою формою співпраці є рецензування ОП зовнішніми стейкхолдерами, зазвичай представниками регіональних бізнес-структур. Роботодавці брали участь у засіданнях випускової кафедри, де обговорювались результати попередньої акредитаційної експертизи, обговорювались зміни та вносились пропозиції щодо перегляду та удосконалення ОП, розглядалися результати анкетування здобувачів. Крім того, було проведено розширене засідання Експертної ради роботодавців кафедри економіки та фінансів зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» із членами робочої групи з удосконалення ОП, що підтверджено відповідними протоколами та у процесі онлайн спілкування з роботодавцями. Присутні на зустрічі підтвердили системну співпрацю з Університетом, реалізацію угод про надання баз практик, участь у атестації здобувачів вищої освіти у якості голови ЕК (директорка Агенції ТАС, к.е.н. Яцишин Н.З.). Під час зустрічі студенти підтвердили свою участь у загальноуніверситетських Ярмарках вакансій та Днях кар'єри, зацікавленість у таких заходах підтвердили і представники бізнесу та державних установ, висловивши занепокоєння щодо їх призупинення в період карантину

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Усі учасники освітнього процесу під час онлайн зустрічей підтвердили позитивний досвід залучення до аудиторних занять успішних бізнесменів, визнаних експертів галузі, очільників і фахівців підприємств та організацій регіону. На сайті кафедри у рубриці Співпраця з фахівцями-практиками розміщена інформація та фото-звіти про їх участь у лекційних та практичних заняттях, що проводились у першому семестрі 2020-2021 н.р. з використанням технологій дистанційного навчання (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/spivpracya-iz-fahivcyamy-praktykamy>). Запрошеним лектором із дисципліни «Інноваційні технології в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» була економістка підприємства ТОВ «Бух консалтинг» Г. Малинич. Власним досвідом ведення успішного бізнесу на занятті з дисципліни «Дизайн і моделювання бізнесу» поділився відомий підприємець Тернополя, Лауреат премії «Людина року» (2018), директор ТОВ «Маркетингові технології ПБС», к.е.н. М. Тимошик. На занятті з дисципліни «Торгівля та комерційна діяльність підприємницьких структур» студенти спілкувались з менеджером з питань регіонального розвитку ТОВ «Блюм Україна» А. Марковичем. При цьому відсутнє інформування про план проведення таких занять у межах дисциплін ОП. Відсутність планових документів щодо проведення аудиторних занять професіоналами-практиками дозволяє ЕГ констатувати залучення практиків до проведення аудиторних занять не на постійній основі. На зустрічі зі студентами було озвучено побажання організації виїзних занять а також проведення захистів магістерських робіт на базі провідних підприємств.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Запроваджена в межах Концепції забезпечення якості Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=478>) система управління якістю передбачає низку систематично здійснюваних видів діяльності, відповідно до стандарту ISO 9001:2015 «Система управління якістю. Вимоги.», з метою створення організаційних, технічних, економічних і соціальних умов, що гарантують належний рівень якості освітньої діяльності. Стимулюючи професійний розвиток НПП відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти Університет здійснює планову системну роботу з підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників згідно Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=474>). Додатково надані сертифікати та довідки, що підтверджують виконання плану підвищення кваліфікації НПП, що забезпечують реалізацію ОП, їх участь у програмах Erasmus+ (завідувач кафедри Панухник О.В., професор Крамар І.Ю.), стажування в іноземних університетах (доцент Маркович І.Б., доцент Тимошик Н.С.), майже половина складу НПП отримали сертифікати про володіння іноземною мовою на рівні B2, C1 (гарант Мариненко Н.Ю., завідувач кафедри Панухник О.В., професор Крамар І.Ю.,

доцент Маркович І.Б.). Забезпечення проходження підвищення кваліфікації працівників університету згідно із затвердженим планом та нормами чинного законодавства гарантується Колективним договором ТНТУ імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=302>)

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО розроблена та діє система моніторингу рівня викладацької майстерності та стимулювання його розвитку, що передбачає щорічне формування рейтингу НПП з періодичним удосконаленням методики рейтингування, використання різних форм морального й матеріального заохочення, визначених у Правилах внутрішнього розпорядку в ТНТУ ім. І. Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=155>). Матеріальне стимулювання здійснюється у вигляді разових заохочувальних премій, преміювання згідно з ухваленими вченою радою положеннями, преміювання працівників НДЧ із фондів економії зарплати, персональних надбавок за збільшений обсяг виконуваної роботи, персональних надбавок за складність і напруженість в роботі. Підстави для преміювання викладені в Положенні про порядок преміювання науково-педагогічних та наукових працівників Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=353>): за досягнення високих результатів у підвищенні ефективності та якості навчальної, методичної, науково-дослідної, виховної роботи, проявлення творчої ініціативи, новизни ідей у вирішенні науково-навчально-виховних, виробничих та інших завдань Університету за результатами рейтингової оцінки; за особисті наукові досягнення, які є значними для Університету, та за успішну інноваційну роботу. У ході онлайн зустрічі викладачі випускової кафедри підтвердили особисту умотивованість до розвитку викладацької майстерності та наукового пошуку, зокрема і завдяки гарантованим виплатам премій за успішний захист дисертації, публікацію монографій, статей у вітчизняних та зарубіжних журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, відряджень для проходження стажувань в іноземних університетах. Позитивним вважають і надання можливості кафедрам використовувати частину коштів спеціального фонду для реалізації академічних та наукових програм НПП

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Якісний рівень НПП забезпечує досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання. У ТНТУ практикується активне долучення роботодавців до розробки та реалізації ОП, існує позитивний досвід залучення їх до аудиторних занять. Достатні якісні характеристики освітнього процесу забезпечуються професійним розвитком та підвищенням викладацької майстерності науково-педагогічних працівників, що оцінюється та стимулюється закладом вищої освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутність практики залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять на систематичній основі. Пропозиції: упровадити практику залучення на постійній основі до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. З метою недопущення переривання налагодженої систематичної співпраці з роботодавцями в умовах обмеженого спілкування, слід активізувати використання інструментів онлайн-комунікації. Реакцією на запит здобувачів вищої освіти може бути розширення практики використання інтерактивних технологій навчання, а також організації виїзних занять на виробництві.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Кадровий склад, що забезпечує реалізацію освітньої програми, має достатній рівень академічної та професійної кваліфікації для досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання, співвіднесення викладачів і дисциплін демонструє їх відповідність за принципом fitness for purpose. ЕГ вважає достатньою відповідність ОП критерію 6. Рекомендації за підкритерієм 6.4 щодо залучення практиків до проведення аудиторних занять на постійній основі не є суттєвими, та можуть бути реалізовані у поточній діяльності ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізація освітньої програми відбувається за достатності матеріально-технічних ресурсів з розвинуеною інфраструктурою, що включає 3 гуртожитки, оснащених побутовою технікою, навчальні аудиторії, бібліотеку, що за кількістю електронних видань займає 5-те місце серед ЗВО України, комп'ютерні класи, спортивний комплекс із басейном олімпійського типу, освітньо-мистецький центр. Кількість навчальних площ достатня для здійснення освітньої діяльності. В університеті забезпечено доступ до онлайн-бібліотеки Cul online, баз даних Scopus, Web of Science. У читальному залі бібліотеки створено відповідні умови для роботи, у т.ч. зону з вільним доступом до мережі Internet через Wi-Fi. Освітня програма реалізується за достатності необхідного технічного та комп'ютерного забезпечення, наявно та регулярно оновлюється програмне забезпечення, що використовується для реалізації освітньої діяльності як на загально університетському та факультеському рівнях, так на рівні реалізації ОП. Факт достатності фінансового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення встановлено як за результатами анкетування здобувачів (<http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000527/zvit%20opytuvannia%20NPP%20076m.pdf>), так і при спілкуванні з представниками фокус-груп здобувачів і студентського самоврядування. Відмічено факт врахування наданих побажань і пропозицій щодо удосконалення матеріально-технічної бази. Враховуючи рекомендації попередньої експертизи ОП, оновлено методичне забезпечення ОК ОП, передбачено закупівлю та регулярну передплату навчально-методичних і періодичних видань

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Викладачі і здобувачі вищої освіти мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Доступ до відповідних ресурсів надається через ресурси бібліотеки (у т.ч. у її електронній версії), доступу до фонду патентного відділу, університетської мережі ELARTU. Доступ до інформаційних ресурсів, які знаходяться в мережі Internet, можна отримати з комп'ютерів, розташованих у комп'ютерних класах. Крім того, ТНТУ ім. І.Пулюя входить до переліку закладів вищої освіти, яким було надано підключення до наукометричної бази даних Web of Science за кошти держбюджету. Зі слів здобувачів, усім бажаним здобувачам і співробітникам ТНТУ надається право проживати у гуртожитках ЗВО, користуватися спортивною та культурно-мистецькою інфраструктурою

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертна група встановила, що освітнє середовище ТНТУ ім. І.Пулюя є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за ОП та задовольняє їхні потреби та інтереси. В університеті дотримуються санітарних норм, здійснюється охорона правопорядку. Усі бажані студенти забезпечуються гуртожитком. Для харчування студентів в навчальних корпусах наявні буфети. Для забезпечення належної доброзичливої атмосфери у ЗВО регулярно проводяться як культурно-мистецькі (концерти, художні конкурси тощо), так і спеціальні заходи (Дні відкритих дверей, Дні розвитку кар'єри, зустрічі з роботодавцями та ін.). Для виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів ЗВО проводить консультації зі студентським самоврядуванням, представники якого входять до складу відділу забезпечення якості освіти. Крім того, у ЗВО здійснюють періодичні анкетування щодо задоволеності здобувачів, систематичні зустрічі з кураторами. У разі виникнення проблемних ситуацій у їх вирішенні студентам допомагають як студентське самоврядування, так і адміністрація та НПП ТНТУ ім. І. Пулюя, зокрема куратори академічних груп. За результатами онлайн-зустрічей із фокус-групами здобувачів і представників студентського самоврядування можна зробити висновок, що у ТНТУ ім. І. Пулюя не було встановлено випадків конфліктних ситуацій і корупції, створено належну доброзичливу атмосферу співробітництва та підтримки між адміністрацією, НПП і здобувачами вищої освіти.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами зустрічей із представниками фокус-груп НПП, здобувачів і студентського самоврядування університету та факультету експертною групою було встановлено, що освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти, зокрема з особливими освітніми потребами, в ТНТУ ім. І. Пулюя знаходяться на належному рівні та здійснюється через деканат, кураторів груп, органи студентського самоврядування. Поведінка здобувачів у ЗВО регламентується Правилами внутрішнього розпорядку в ТНТУ ім. І.Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=155>), Кодексом корпоративної етики ТНТУ ім. І.Пулюя (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=461>) Питання про потреби та інтереси здобувачів вищої освіти включено

до анкетування, що проводяться щорічно, їх результати обговорюються на засіданнях кафедри ЕФ, вживаються відповідні коригувальні дії. Спілкування зі здобувачами також забезпечується через соціальні мережі, зокрема сторінки кафедри ЕФ (<https://www.facebook.com/finance.tntu/?ti=as>, <https://www.instagram.com/p/CGzEMtgFXl/?igshid=1ogtzqx29wopx>) та викладачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ТНТУ ім. І. Пулюя вживає достатньо заходів щодо забезпечення умов для здобуття освіти здобувачами, які мають особливі освітні потреби. Зокрема, корпуси ЗВО оснащено пандусами, оголошено тендер на встановлення спеціальних підйомників (рекомендації, одержані при попередній акредитації, враховано). В університеті працює служба психологічної підтримки, проводяться бесіди з наставниками академічних груп. Зокрема, під час онлайн-зустрічей з експертною групою було сформоване позитивне враження щодо допомоги в соціалізації студентів з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій підтверджені під час онлайн-зустрічей з представниками фокус-груп здобувачів вищої освіти та студентського самоврядування. У ЗВО проводяться анкетування щодо наявності конфліктних ситуацій за результатами оцінювання, виявлення випадків дискримінації (<http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000527/zvit%20opytuvannia%20NPP%20076m.pdf>), наявний план заходів щодо попередження корупційних проявів та зловживань (<http://tntu.edu.ua/?p=uk/info/documents/anti-corruption-plan>) В ТНТУ ім. І. Пулюя функціонує відділ у справах молоді та зв'язків з громадськістю, що займається попередженням виникнення та вирішенням конфліктних ситуацій, центр психологічної підтримки «Надія». встановлено Скриньки довіри, проте здобувачі слабо обізнані з останнім фактом. Експертна група підтверджує, що конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, на даній ОП не було. У той же час, встановлено, що опитування здобувачів за ОП щодо наявності конфліктних ситуацій не проводяться, а відповідне Положення знаходиться на громадському обговоренні.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ТНТУ ім. І. Пулюя знаходиться на високому рівні, поступово та достатньо оновлюється, забезпечується належна психологічна підтримка. У навчальному процесі достатньо широко використовуються сучасні інформаційні технології навчання, зокрема дистанційні методи навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Опитування здобувачів за ОП щодо конфліктних ситуацій не проводяться, відповідне Положення перебуває на громадському обговоренні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Під час експертизи було з'ясовано, що матеріально-технічна база знаходиться на належному рівні. ЗВО забезпечує усі необхідні умови для навчання і проживання здобувачів вищої освіти, забезпечення здорової емоційної атмосфери. Було враховано рекомендації щодо необхідності оновлення навчально-методичної літератури. Наявні умови для навчання і проживання здобувачів з особливими потребами (рекомендації, одержані при попередній

акредитації, враховано). Недоліком є відсутність затвердженого положення про процедуру врегулювання конфліктних ситуацій, що перебуває на публічному обговоренні - рекомендується пришвидшити його затвердження.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ТНТУ дотримуються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, до якої залучаються здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування, академічна спільнота, представники роботодавців, з урахуванням рекомендацій яких сформована внутрішня система забезпечення якості вищої освіти. Також на етапі реалізації ОП проводяться опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців та викладацького складу, з подальшим обговоренням на засіданнях кафедр, науково методичних комісіях. Проведені опитування та анкетування здобувачів освіти та роботодавців, з метою виявлення пропозицій, щодо перегляду ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» показали, що результати чітко систематизовані та акумульовані

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час спілкування здобувачі підтвердили, що їх залучають, в тому числі через органи студентського самоврядування, до процесу перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості. Здобувачі надають свої пропозиції щодо модифікації чи вдосконалення ОПП під час зустрічей з НПП і гарантом освітньої програми, на засіданнях кафедри, вчених радах факультету і ЗВО. Використання студентоцентрованого навчання в Університеті спрямоване на залучення здобувачів до освітнього процесу. Це забезпечується вільним вибором здобувачів вищої освіти варіативної складової ОП. Обговорення ОП зі здобувачами освіти та студентським самоврядуванням формалізують у вигляді їх опитувань та анкетування (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/osvitni-programy-kafedry-z-specialnistyu-076-pidpryemnyctvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічей із роботодавцями виявлено, що вони беруть участь у періодичному перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості як партнери. Формою урахування інтересів роботодавців за ОПП є щорічне проведення на базі ТНТУ круглих столів, розширених засідань кафедри (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/komunikaciyi-zi-steykholderami>), «Ярмарок вакансій» та Дня відкритих дверей. Експертною групою встановлено, що ведеться активне залучення роботодавців до процесу забезпечення якості ОП та, в свою чергу, роботодавці відкриті до співпраці та подальшого удосконалення ОП

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На ОП започатковано збирання інформації щодо кар'єрного шляху і траєкторій працевлаштування випускників, яке розміщено на сайті ТНТУ. Збирання інформації відбувається шляхом опитувань, результати яких враховуються в якості пропозицій при удосконаленні та перегляді ОПП (http://tntu.edu.ua/storage/pages/00000527/Zvit_pro_rezultaty_opytuvannya_vypusknikiv_vyshchoyi_osvity_076.pdf). Університет співпрацює з ГО «Асоціація випускників ТНТУ», яка сприяє професійній адаптації та працевлаштуванню випускників та оновленню інформацію про їх кар'єрне зростання

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ТНТУ ім. І. Пулюя впровадило та використовує систему управління якістю, яка відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015 "Системи управління якістю. Вимоги". Під час зустрічі із адміністративним персоналом ТНТУ було встановлено, що в університеті щорічно здійснюється внутрішній аудит усіх процесів відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертною групою було встановлено, що акредитація є повторною. Під час підготовки до проведення повторної акредитації проектна група врахувала усі рекомендації та усунула усі недоліки під час удосконалення освітньої програми, які було зазначено при проведенні первинної акредитації. Експертною групою, було встановлено, що останні зміни, внесені до ОП, відбулися у зв'язку із врахуванням зауважень та пропозицій НАЗЯВО, результатів опитування здобувачів, НПП, випускників ОПП, співпраці із роботодавцями. (<https://drive.google.com/file/d/1H1KkIrBMRU4iFuoBlyvvnWTba4wQITa/view>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час проведення експертизи цієї ОП було підтверджено, що в академічній спільноті ТНТУ започаткована культура якості, яка сприяє постійному розвитку даної ОП та освітньої діяльності за цією ОП. ТНТУ сприяє залученню учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП. Такі процедури передбачають: розробку, моніторинг та періодичний перегляд ОП; періодичний перегляд навчальних планів та змісту робочих програм навчальних дисциплін; обговорення проекту освітніх програм на засіданнях Вченої ради ТНТУ; підвищення кваліфікації науково педагогічних працівників, проведення конференцій. На думку експертної групи, в ЗВО забезпечується адекватне реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності. Програма загалом, та освітні компоненти зокрема постійно оновлюються. Слід зазначити, що ОП погоджена із стейхолдерами, роботодавці та здобувачі вищої освіти вносять пропозиції. Було виявлено, що ЗВО стежить за забезпеченням наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом. В Університеті наявна атмосфера доброзичливості та студентоцентрованості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Експертною групою виявлені наступні сильні сторони та позитивні практики за цим Критерієм: - є студентоцентрикований підхід до процедур забезпечення якості ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», - врахування та реалізація пропозицій роботодавців стосовно даної ОП, - наявне постійне вдосконалення забезпечення якості вищої освіти ТНТУ ім. І. Пулюя, - сертифікація за міжнародним стандартом ISO 9001:2015.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін за даним критерієм не встановлено

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Оскільки недоліків та слабких сторін за Критерієм 8 не виявлено, то експертна група прийняла спільне рішення оцінити відповідність освітньої програми в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 8.1-8.7: сформовано культуру якості та відбувається постійне вдосконалення процедур моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; наявне залучення представників роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості; існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. ність Критерію 8 за рівнем А

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, що послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми та знаходяться у вільному доступі для перегляду на електронних ресурсах ТНТУ. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Експертна група за даними відомостей про самоаналіз і в процесі співбесід на зустрічах з викладачами, адміністративним персоналом та роботодавцями встановила, що освітні програми, та її проекти висвітлюються на сайті кафедри ЕФ (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/osvitni-programy-kafedry-za-specialnistyu-076-pidpruyemnyctvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist>)

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група засвідчує, що освітня програма є у вільному доступі на сайті кафедри ЕФ. У ній прописано цілі, програмні результати навчання та компоненти (<https://kaf-ef.tntu.edu.ua/osvitni-programy-kafedry-za-specialnistyu-076-pidpruyemnyctvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist>). Зазначена інформація на сайті в повному обсязі задовольняє вимогу поінформованості щодо вступу на обрану програму, цілей, очікуваних результатів та освітніх компонентів. Інформацію оприлюднено вчасно, в обсязі, достатньому для інформування відповідних стейкхолдерів та суспільства

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Основні нормативно-правові документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, висвітлені на офіційному сайті ЗВО. Пропозиції здобувачів і роботодавців до змісту ОП надавались під час спільних заходів, наприклад на відкритих засіданнях кафедри. Обсяг інформації за ОП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для інформування всіх стейкхолдерів, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на освітню програму

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

У відкритому доступі не оприлюднено перелік вибіркових дисциплін на даній ОП і їх зміст, що, в свою чергу, обмежує доступ до інформації та ознайомлення з документами для різних груп стейкхолдерів, зокрема вступників

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками Критерію 9. Зазначені недоліки не значним чином впливають на підсумковий рівень критерію і не є суттєвими для даної ОП

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Антюшко Дмитро Петрович

Члени експертної групи

Нестерчук Юлія Олесандрівна

Троян Владислава Ігорівна